

TILLSYN 4/24

Nappar 2023

Tillsynsrapport om kontroll av nappar

Kemikalieinspektionen arbetar med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en statlig myndighet som kontrollerar att företag följer reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Vi prövar ansökningar om tillstånd för att sälja och använda bekämpningsmedel. För att främja god hälsa och bättre miljö utvecklar vi lagstiftning och andra styrmedel i Sverige, inom EU och internationellt.

Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 511 483

Förord

Kemikalieinspektionen arbetar på uppdrag av regeringen med att stärka arbetet för en giftfri cirkulär ekonomi i Sverige, EU och globalt. Insatser sker på flera områden för att göra produkter och varor giftfria från början. Att utveckla kemikalietillsynen är en del av detta arbete. En effektivare tillsyn bidrar även till att minska kemiska risker i vardagen och är därigenom ett steg på vägen att nå riksdagens miljö kvalitetsmål Giftfri miljö, det mål myndigheten ansvarar för.

Denna rapport beskriver ett tillsynsprojekt där vi har kontrollerat kemiska risker med nappar. Små barn är extra känsliga för farliga kemiska ämnen och risken för exponering av eventuella farliga ämnen i nappar skulle kunna vara hög. Inom projektet har kemiska analyser av napparnas olika delar genomförts. Kerstin Gustafsson och Frida Ramström har varit projektledare. Sofia Bejgarn har deltagit i projektet och sammanställt rapporten.

Innehåll

Sammanfattning	4
Summary	5
1. Inledning	6
1.1 Därför kontrollerar vi nappar	6
1.2 Lagstiftning	6
2. Metod	7
2.1 Inköp och urval	7
2.2 Kemiska analyser	7
2.3 Övriga tester	8
3. Resultat och diskussion	8
4. Slutsats	11
Ordlista.....	12

Sammanfattning

Små barn är extra känsliga för farliga kemiska ämnen och risken för exponering av eventuella farliga ämnen i nappar skulle kunna vara hög. Kemikalieinspektionen har därför under 2023 kontrollerat kemikalieinnehåll i 26 olika nappar inköpta via olika webbutiker.

Resultaten visade att ingen av de testade napparna innehöll ämnen som överskred gränsvärdena enligt standarden SS-EN 1400:2013+A2:2018. Två av napparna var dock lätta att dra isär vilket skulle kunna leda till kvävningsrisk då barn riskerar att stoppa smådelarna i munnen. Eftersom denna typ av risk är utanför Kemikalieinspektionens ansvarsområde har informationen vidarebefordrats till Konsumentverket.

Summary

Infants and toddlers are extra sensitive to dangerous chemical substances and the risk of exposure to any dangerous substances in pacifiers could be high. The Swedish Chemicals Agency has analysed the chemical content of 26 different pacifiers purchased via various online stores.

The results showed that none of the tested pacifiers contained substances that exceeded the limit values according to the standard SS-EN 1400:2013+A2:2018. However, two of the pacifiers were easy to pull apart, which could lead to a suffocation risk as children can put these smaller parts in their mouths. Since this type of risk is outside the Swedish Chemicals Agency's scope of responsibility, this information has been forwarded to the Swedish Consumer Agency.

1. Inledning

1.1 Därför kontrollerar vi nappar

Små barns organsystem är under utveckling och vissa skyddssystem som vuxna har är ännu inte färdigutvecklade. Det innebär att små barn är extra känsliga för exponering av farliga kemiska ämnen. Små barn riskerar också att utsättas för förhållandevis större mängd kemikalier relativt till sin lägre vikt.

Nappar som innehåller farliga kemiska ämnen kan på grund av sin användning utgöra en särskild risk för exponering om dessa ämnen skulle migrera från materialet. Eftersom de används i munnen och eventuellt under lång tid, från spädbarn upp till eventuellt flera års ålder, så kan exponeringen av eventuella farliga ämnen i nappar vara hög.

I och med den växande e-handeln ser Kemikalieinspektionen en risk att nappar av lägre kvalitet lättare kan nå den svenska marknaden. Napparna i detta projekt har därför inhandlats från webbutiker, främst från svenskbaserade, men även via utländska webbutiker och marknadsplatser. Urvalet av nappar baserades på att få en så bred bild av den svenska marknaden som möjligt, där både okända och välkända varumärken i olika material och prisklass representerades.

En sökning i Safety Gate, det EU-gemensamma systemet för varningar om farliga konsumentprodukter, visade att 13 nappar rapporterats inom EU under perioden 2009-2021 på grund av kemiska risker. Dessa nappar innehöll i de flesta fall för höga halter av Bisfenol A (BPA), men det förekom även nappar med flyktiga organiska ämnen (Volatile Organic Compounds, VOC), peroxidrester, nitrosaminer samt di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP).

1.2 Lagstiftning

Det finns inga särskilda kemiska krav på nappar i lagstiftningen, dock gäller produktsäkerhetslagen¹ som innebär att konsumentprodukter ska vara säkra. Kopplat till denna lagstiftning finns det en standard framtagen för nappar där kemiska risker ingår. I projektet har vi kontrollerat om napparna uppfyller de kemiska kraven i denna standard, SS-EN 1400:2013+A2:2018².

Kemikalieinspektionen har tidigare inte kontrollerat varugruppen nappar enligt denna standard men bedömer att det är en bra metod för att uppskatta kemiska risker med nappar.

¹ Produktsäkerhetslag (2004:451)

² SS-EN 1400:2013+A2:2018 *Barnartiklar - Nappar - Säkerhetskrav och provningsmetoder*

2. Metod

2.1 Inköp och urval

Napparna i detta projekt har inhandlats från webbbutiker, främst baserade i Sverige men även via utländska webbbutiker och marknadsplatser. Vi handlade 26 olika nappar från 16 olika företag, varav från två marknadsplatser, 12 svenska webbbutiker, en utländsk webbutik (Tyskland) och en dropshippingbutik³. Några av webbbutikerna hade även fysiska butiker och många av de kontrollerade napparna är från etablerade varumärken och säljs även i till exempel matbutiker. Urvalet av nappar baserades på en önskan att få en så bred bild av den svenska marknaden som möjligt, med både mer och mindre välkända varumärken i olika material och prisklass.

Av de 26 napparna som inhandlades bestod sugdelens material av silikon hos 16st och av naturgummi/latex hos 10st. Inköspriset varierade mellan 23 och 163 kr/st. Tjugo olika varumärken representerades. För några av de vanligare varumärkena på den svenska marknaden testades flera modeller. Fyra av napparna saknade angivet varumärke. Information om respektive napp och analysresultat finns sammanställt under Resultat och diskussion, tabell 1.

Projektet innefattade endast nappar. Bitleksaker eller så kallade ”smaknappar” som kan användas för att introducera mat omfattas inte av standarden och inkluderades inte i detta tillsynsprojekt.

2.2 Kemiska analyser

Napparna testades enligt kemikaliekraven i standarden SS-EN 1400:2013+A2:2018 *Barnartiklar - Nappar - Säkerhetskrav och provningsmetoder*. Standarden omfattar olika kemikaliekrav utifrån vilka material nappen består av. Alla analyserna genomfördes på ett externt ackrediterat laboratorium.

Följande ämnen och ämnesgrupper omfattas av testmetoden och gränsvärden i standarden:

- migration av vissa grundämnen (enligt leksaksstandardEN 71-3, vilken omfattar bland annat bly, kadmium, kvicksilver, arsenik och tenn)
- nitrosaminer och nitroserbara ämnen
- 2-mercaptobenzothiazole
- antioxidanter

³ Dropshipping är en form av e-handel där parten som ingår avtal med köparen inte har ett eget varulager. Ofta importeras varorna direkt till konsumenten från säljare utanför EU.

- formaldehyd
- bisfenol A
- flyktiga organiska ämnen (VOC)
- färgbeständighet.

Olika delar av napparna testades separat beroende på nappens material och design/konstruktion (så som sugdel, sköld, knopp samt eventuella ringar, utsmyckning och/eller fodral). Vilka delar som testades avgjordes utifrån om delarna bedömdes vara av olika material och hur barn skulle kunna exponeras för dem. Fem av napparna var gjorda helt i samma material.

2.3 Övriga tester

Utöver de kemiska analyserna gjorde vi även en enklare manuell undersökning av napparna, för att få en uppfattning om deras hållfasthet. Nappar som lätt går sönder i smådelar kan utgöra en risk för barn men faller utanför Kemikalieinspektionens ansvarsområde.

3. Resultat och diskussion

Resultatet från de kemiska analyserna visade att inga av de testade ämnena återfanns i napparna i halter över gränsvärdena enligt teststandard. För de 20 nappar där vi även testade färgbeständighet var resultatet i samtliga fall godkänt. Varugruppen nappar bedöms därför i dagsläget inte utgöra någon betydande kemikalieexponeringsrisk vid användning.

Däremot var två av napparna mycket enkla att dra isär till smådelar som bedömdes kunna utgöra en kvävningsrisk för barnet. Eftersom denna typ av risk är utanför Kemikalieinspektionens ansvarsområde har informationen vidarebefordrats till Konsumentverket. Dessa nappar anges i Tabell 1 nedan.

Den information som gavs om respektive napp på webbplatsen varierade. Det gick exempelvis inte alltid att utläsa uppgifter om tillverkningsland, material på napparnas olika delar, varumärke eller om tester enligt standarden gjorts. Napparna visade sig vara tillverkade i minst sju olika länder, varav tolv nappar tillverkats inom EU och åtta utanför EU. Uppgift om tillverkningsland saknades eller var oklart för resterande nappar. I vissa fall skickades napparna endast i enkel transparent plastförpackning helt utan märkning. Det är möjligt att säljande företag har mer information från leverantör och att märkningen endast inte framgått på de enskilda varor som skickats.

För majoriteten, 22 av 26, av napparna fanns någon form av uppgift om att produkten testats enligt standard (EN1400), antingen på tillverkarens eller

webbutikens hemsida och/eller på förpackningen. Eftersom inga gränsvärden överskreds har Kemikalieinspektionen inte sett behov av att efterfråga fler uppgifter i något av ärendena. Alla företag som vi tagit in varor från informerades om resultatet.

Information om respektive napp och analysresultat sammanfattas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Sammanfattning urval av nappar och analysresultat.

Napp	Material i sugdel	Tillverkad i	Testad enligt EN 1400*	Analyserade ämnen över gränsvärde
SUAVINEX Chupete Todogoma all rubber	Gummi	Malaysia	Ja	Nej
NIP Cherry Night	Latex	Tyskland	Ja	Nej
MAM Original 6-16m Latex Pink	Latex	Europa	Ja	Nej
Esska Napp Classic Silikon (4-36 m)	Silikon	Sverige	Ja	Nej
NUK Genius Silicon S1 Turquoise/White 0-6 mån	Silikon	Tyskland	Ja	Nej
Philips Avent Ultra air 18 månader+	Silikon	Nederländerna	Ja	Nej
BIBS Supreme Nappar Latex Cloud/Black	Latex	Danmark	Ja	Nej
Bitring, lugnande babynapp (Varumärke saknas, från amazon.se)	Gummi	Okänt	Okänt	Nej
Tommee Tippee CTN Sugnapp Night Time 2-pack - 18-36 mån	Silikon	Kina	Ja	Nej
FRIGG - Hjärtnapp, Cream strl 1	Latex	Danmark	Ja	Nej
ESSKA IFK Napp	Silikon	Sverige	Ja	Nej
Virgel Napp Naturgummi 12m	Gummi	Malaysia	Ja	Nej
LOVI Jungle Vibes 18+ mån	Silikon	Europa	Ja	Nej
ChiccoPhysio Soft Bluenapp 2 st	Silikon	Italien	Ja	Nej
Twistshake Nappar 6+ mån 2-pack	Silikon	Kina	Ja	Nej
ESSKA AIK-shop nappar 2-pack svart/gul	Silikon	Sverige	Ja	Nej
Skogen Baby nappen (Bok + Kokos / Orthodontic 6+ months)	Latex	Sverige	Ja	Nej

Napp	Material i sugdel	Tillverkad i	Testad enligt EN 1400*	Analyserade ämnen över gränsvärde
Herobility Napp, 6+ månader, Svart	Silikon	Okänt	Ja	Nej
Roliga nappar – gris (Varumärke saknas, från iswag.se)	Silikon	Okänt	Okänt	Nej
Funny baby Roliga nappar – mustasch ** (Varumärke saknas, från iswag.se)	Silikon	Okänt	Okänt	Nej Lätt att ta isär
Baby Napp strass blå ** (Varumärke saknas, från FyndiQ.se)	Silikon	Okänt	Okänt	Nej Lätt att ta isär
Hevea Napp Naturgummi Stjärna och Måne	Gummi	Malaysia	Ja	Nej
Dr Brown All-Silicone sugnapp	Silikon	Kina	Ja	Nej
Curaprox Napp Blå	Silikon	Okänt	Ja	Nej
Elodie Details White Tiger Walter	Silikon	Thailand	Ja	Nej
Elodie Details Binky Bundle Pure khaki	Latex	Thailand	Ja	Nej

*Enligt märkning eller uppgift på återförsäljarens eller tillverkarens webbsida.

** Lätt att ta isär till smådelar, information vidarebefordrad till Konsumentverket

Sannolikt är det vanligt att nappar oftast inhandlas från lättillgängliga butiker och välkända varumärken då man vill hålla sig till vissa märken och modeller utifrån barnets preferens. Det finns dock ett stort utbud av nappar av okända märken på marknadsplatser och andra typer av nätbutiker. I denna undersökning kontrollerade vi endast ett fåtal från sådana företag. Resultatet från vår kontroll utesluter därför inte att det kan finnas kemiska risker med sådana nappar.

Vi bedömer att den standard vi testat napparna är en bra metod för att uppskatta kemiska risker med nappar. Som med alla kemiska risker går det dock inte att helt utesluta att andra ämnen än de som ingår i analyserna skulle kunna innebära en exponering av farliga kemiska ämnen. Även bitleksaker och smaknappar som inte omfattas av standarden skulle kunna testas på samma sätt då de eventuellt skulle kunna bidra till små barns exponering av farliga kemiska ämnen.

4. Slutsats

Ingen av napparna innehöll halter av ämnen över de fastställda gränsvärden i standarden (SS-EN 1400:2013+A2:2018). Nappar på den svenska marknaden bedöms därför generellt inte utgöra någon betydande kemikalieexponeringsrisk vid användning.

Ordlista

Ord	Beskrivning
BPA	Bisfenol A
DEHP	Di(2-etylhexyl)ftalat
Dropshipping	En form av e-handel där parten som ingår avtal med köparen inte har ett eget varulager. Ofta importeras varorna direkt till konsumenten från säljare utanför EU.
Napp	Definitionen av napp (eng. soother) enligt standarden EN 1400:2013+A2:2018: <i>"article which includes a teat and which is intended to satisfy the non-nutritive sucking need of children"</i> . På svenska: "en vara som inkluderar en sugdel och är avsedd att tillfredsställa det icke-närande sugbehovet hos barn"
VOC	Flyktiga organiska ämnen (Engelska: Volatile Organic Compounds)

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress

Löfströms allé 5, 172 66 Sundbyberg

kemi@kemi.se

www.kemikalieinspektionen.se

KEMI
Kemikalieinspektionen